अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, कांदळवन कक्ष, मुंबई यांचे कार्यालय,
३०२,वेक फिल्ड हाऊस,३रामजला, ब्रिटानिया रेस्टोरंट जवळ, बॅलार्ड इस्टेट, फोर्ट,मुंबई४००००१.
दूरध्वनी क्र.२२६९४९८४/८५,Email:ccfmmumbai@gmail.com/dcfmangrovecell@gmail.com/konkanmangroves@gmail.com

विषय:- कोकण पाणथळ तक्रार निवारण समितीच्या बैठकीचे मंजूर इतिवृत्त.

जा.क्र.कक्ष-१/ल.ले/ ३४ /सन २०२१-२२.
फोर्ट, मुंबई४००००१दिनांक: २३/०९/२०२१

प्रति,

१. विभागीय आयुक्त, कोकणविभाग, नवीमुंबई.
२. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई.
३. जिल्हाधिकारी, मुंबई/ मुंबईउपनगर/ ठाणे/ पालघर / रायगड / रत्नागिरी / सिंधुदुर्ग.
४. पोलिस आयुक्त, मुंबई/ठाणे यांचे प्रतिनिधी.
   संबंधित जिल्हा पोलीस अधिक्षक, [ठाणे (ग्रामीण) /पालघर/ रायगड/ रत्नागिरी/ सिंधुदुर्ग]
५. संचालक, पर्यावरण विभाग.
६. अपर आयुक्त, विभागीय आयुक्त कार्यालय, कोकण विभाग.
७. महानगरपालिका आयुक्त / सहआयुक्त (मुंबई / नवी मुंबई / ठाणे / मिरा भाईंदर/ वसई-विरार / कल्याण-डोंबविली / भिवंडी निझामपुर / उल्हासनगर.)
८. श्री. दयानंद स्टॅलिन, संचालक, वनशक्ती अशासकीय संस्था.
९. प्रादेशिक अधिकारी, महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ.
१०. नगर रचना विभागाचे अधिकारी / CIDCO यांचे प्रतिनिधी.
११. डॉ. महेश शिंदीकर, Applied dept of Science, College of Engineering Pune.

उपरोक्त विषयान्वये कोकण विभागातील वेटलँड संदर्भात पाणथळ तक्रार निवारण समितीची **३४** वी बैठक दिनांक **१३.०८.२०२१** रोजी **विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग यांचे अध्यक्षतेखाली ऑन लाईन बैठक** घेण्यात आली.

सदर बैठकीचे मंजूर इतिवृत्त आपणास माहिती व पुढील कार्यवाहीसाठी पाठविण्यात येत आहे. त्या अनुषंगाने इतिवृत्तातील सूचनेप्रमाणे योग्य ती कार्यवाही करुन पाणथळ तक्रारींबाबतचा अहवाल पुढील बैठकीपूर्वी या कार्यालयात सादर करावा, ही विनंती.

सदस्य सचिव,
कोकण पाणथळ तक्रार निवारण समिती
तथा
उप वनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई.

कोकण विभागातील पाणथळ संदर्भात पाणथळ तक्रार निवारण समितीची ३४ वी ऑनलाईन बैठक दि.१३.०८.२०२१ रोजीच्या बैठकीचे इतिवृत्त.

समितीचे अध्यक्ष तथा विभागीय आयुक्त यांचे अध्यक्षतेखाली ऑनलाईन पध्दतीने सदरची बैठक घेण्यात आली. अध्यक्षांनी उपस्थितांचे स्वागत केले व समितीच्या बैठकीस सुरुवात केली. सदर बैठकीस खालील अधिकारी व व्यक्ती व्हि.सीद्वारे उपस्थित होते.

अ.क्र.	नाव	पद	कार्यालय
१	श्री. राजीव निवतकर	जिल्हाधिकारी मुंबई शहर	जिल्हाधिकारी मुंबई शहर
२	श्री. राजेश नार्वेकर	जिल्हाधिकारी ठाणे	जिल्हाधिकारी ठाणे
३	श्रीमती निधी चौधरी	जिल्हाधिकारी रायगड	जिल्हाधिकारी रायगड
४	श्रीमती के. मंजुलक्ष्मी	जिल्हाधिकारी सिंधुदुर्ग	जिल्हाधिकारी सिंधुदुर्ग
५	श्रीमती. निनु सोमराज	उप वनसंरक्षक, कांदळवन कक्ष, मुंबई.	कांदळवन कक्ष, मुंबई.
६	श्री. मकरंद देशमुख	उप आयुक्त (महसूल)	विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग, बेलापूर, नवी मुंबई.
७	श्री. डी. एस. चाबुकस्वार	उप आयुक्त नवी मुंबई मनपा	उप आयुक्त नवी मुंबई मनपा
८	निवासी जिल्हाधिकारी	निवासी जिल्हाधिकारी, वसई	जिल्हाधिकारी पालघर
९	निवासी उपजिल्हाधिकारी रायगड	निवासी उपजिल्हाधिकारी रायगड	जिल्हाधिकारी रायगड
१०	निवासी उपजिल्हाधिकारी रत्नागिरी	निवासी उपजिल्हाधिकारी रत्नागिरी	जिल्हाधिकारी रत्नागिरी
११	श्री. संजय खेडसकर	नायब तहसिलदार महसूल, रत्नागिरी	जिल्हाधिकारी रत्नागिरी
१२	श्री. ए. का. संख्ये	कार्यकारी अभियंता, मुंबई महानगरपालिका	मुंबई महानगरपालिका
१३	श्रीमती मनिषा प्रधान	प्रधान प्रदुषण नियंत्रण अधिकारी ठाणे महानगरपालिका	प्रदुषण नियंत्रण मंडळ, ठाणे महानगरपालिका
१४	श्री. प्रमोद पाटिल	नोडल अधिकारी सिडको	सिडको
१५	श्री. स्टॅलिन डी	वनशक्ती	वनशक्ती
१६	श्री. महेश शिंदीकर	पाणथळ तज्ञ	कॉलेज ऑफ इंनियरींग, पुणे.

- व्हि.सी. मधील उपस्थित काही सदस्यांचे नाम / पदनामाचा बोध होत नसल्यामुळे काही सदस्यांची नोंद केलेली नाही.

अ.क्र	मुद्दा	करावयाची कार्यवाही	अंमलबजावणी करणारी यंत्रणा
१	**श्री. धिरज परब**:- जेसल पार्क खाडी पात्रात व किनारी कांदळवन, पाणथळमध्ये महापालिकेकडून बेकायदा नाले बांधून सांडपाणी सोडणे तसेच कचरा, निर्माल्य प्लॅस्टिक व अन्य साहित्य टाकून पर्यावरणाचा ऱ्हास	• या तक्रारी संदर्भात तहसिलदार ठाणे यांच्या अहवालानुसार सादर ठिकाणी सांडपाणी सोडणेकामी करण्यात आलेले नाल्याचे बांधकाम असून नव्याने नाल्याचे बांधकाम झालेले नाही. या तक्रारीबाबत जिल्हास्तरीय समितीमध्ये या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करण्याचे निर्देश दिले.	जिल्हाधिकारी ठाणे व मिरा-भाईंदर महानगरपालिका
२	**श्री. स्टॅलीन डी** - दि.३१.०१.२०१९ Please act to stop illegal destruction of wetlands In Wadala /nearby areas	• सदर ठिकाणी डेब्रिज हटविण्यासाठी आवश्यक निधी बाबत मा. उच्च न्यायालयास कळविण्यात आले असून याबाबत जिल्हाधिकारी मुंबई शहर यांनी मुंबई महानगरपालिकेला कळविण्यात आले आहे असे सांगितले. • त्या अनुषंगाने समितीच्या सदस्यांनी कांदळवन प्रतिष्ठानामार्फत संरक्षण करण्यात येईल असे सांगितले.	जिल्हाधिकारी मुंबई शहर सहाय्यक पोलीस आयुक्त, वडाळा मुंबई महानगरपालिका (अहवाल अप्राप्त)
३	**श्री. सुनिल अगरवाल व श्री. स्टॅलिन डी.** २४.०३.२०१९ Drying up of Panje Wetland in Uran & debris dumping in Bhenkhal The Nature Connect Foundation: - Save Panje wetland	• तहलिलदार रायगड यांनी सदर ठिकाणी असलेले गेट खुले करण्यात आले आहेत. परंतु तेथील नागरिकांचे त्या ठिकाणी असलेले गेट पूर येत असल्यामुळे ते बंद करण्यास सांगितले. • समितीच्या बैठकीमध्ये ग्रामपंचायत पाणजे यांच्याकडून दि.२४.०३.२०२१ निवदेन देण्यात आले आहे. सदर निवेदनामध्ये पाणजे येथील होल्डिंग पाँडमुळे होणारी पुरपरिस्थिती विचारात घेऊन सदर होल्डिंग पाँड खालच्या स्तराचे कांही गेट उघडे ठेवण्याचे तसेच दर पावसाळयात ड्रेन पाईप उघडण्यास व पावसाळयानंतर बंद करण्याची प्रक्रीया गांवकऱ्यांनी निवेदनात नमूद केली आहे. • **सध्यस्थितीत सदरची तक्रार ही न्याय प्रविष्ठ असल्यामुळे मा. राष्ट्री हरीत न्यायालयाच्या (NGT) आदेशानुसार पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.** • निवासी उप जिल्हाधिकारी रायगड यांनी दि.९.११.२०२० रोजी सदर ठिकाणी अहलवालानुसार सदर ठिकाणी असलेले गेट खुले करण्यात आली आहे. • तसेच भेंणखल या ठिकाणी देखील Restoration चे काम प्रलंबित आहे.	जिल्हाधिकारी रायगड व सिडको

		• पाणजे आणि भेणखळ या तक्रारीबाबत सिडको यांना जिल्हाधिकारी रायगड यांनी केलेल्या स्थळ पाहणीनुसार पुन्हा तपासणी करुन १५ दिवसात अहवाल सादर करण्याच्या सूचना दिल्या.	
४	**श्री.धिरज परब** - भाईंदरच्या उत्तन येथील एस्सेल ग्रुपने (पॅनइंडिया) कटकारस्थान करून कांदळवनाची प्रचंड तोड व बांध घालून पर्यावरणाचा ऱ्हास केल्या प्रकरणी.	• या तक्रारीबाबत तहसिलदार ठाणे यांनी दि.१९.१२.२०२० रोजी एस्सेल ग्रुप विरुध्द गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे असे सांगितले. • तसचे या बाबत दोषारोपत्र पोलीस यंत्रणेच्या सहाय्याने MPCB यांच्यामार्फत दाखल करण्याची कार्यवाही पुर्ण करण्याच्या व केलेल्या स्थळ पाहणी अहवाल सादर करण्याच्या सूचना दिल्या.	जिल्हाधिकारी ठाणे
५	**श्री. स्टॅलिन डी** दि.२०.०१.२०२० Reclamation of Wetlands left from Kharigaon toll plaza as one drives from Thane to Kalyan.	• याबाबत जिल्हाधिकारी ठाणे यांचे मार्फत FIR दाखल करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. • तसेच सदरची जागा ठाणे महानगरपालिकेमार्फत Restore करण्याच्या सूचना समितीच्या अध्यक्षांनी दिल्या. • ठाणे महागनरपालिकेमार्फत याबाबत अंदाजपत्रक तयार करण्यात आले असून यासाठी अंदाजे रु. ९ लाख इतक्या रकमेची तरतूद आहे. • या तक्रारीबाबत प्रधान सचिव UD-2 च्या बैठकीमध्ये देखील सदरचा विषय मांडण्यात येईल त्या अनुषंगाने पुढील कार्यवाही करण्यात येईल असे सदस्य सचिवांनी सांगितले. • तसचे या तक्रारीबाबत ठाणे महानगरपालिकेमार्फत केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल समितीकडे सादर करण्याच्या सूचना दिल्या.	जिल्हाधिकारी ठाणे आणि ठाणे महानगरपालिका
६	**श्री. सुनिल अगरवाल** दि.११.१०.२०२० Wetland being filled up overnight Institute of Geo-magmetism campus (IIG Panvel) Water body	• सदर ठिकाणी सिडको यांच्या प्रतिनिधींनी सदरची जागा शासकीय असून सदरची जागा पाणथळ नाही असे सांगितले. • त्या अनुषंगाने समितीने जिल्हाधिकारी रायगड यांना सिडको यांचा अहवाल SDO किंवा तहसिलदार, रायगड यांच्यामार्फत तपासून योग्य ती कार्यवाही करण्याच्या सूचना दिल्या.	जिल्हाधिकारी रायगड सिडको
७	**श्री. दामोदर शिंगडा** - दि. २९.१२.२०२० वसई तालुक्यातील मौजे धोवली येथे पाणथळ क्षेत्रातील समुद्राला लागून असलेल्या सर्वे नं. १०९ ते	• या तक्रारीबाबत समितीने जिल्हाधिकारी पालघर यांना स्थळ पाहणी करुन आवश्यक कार्यवाहीसह पुढील बैठकीपूर्वी अहवाल सादर करण्याच्या सूचना दिल्या.	जिल्हाधिकारी पालघर

	सर्वे नं.११५ येथील ५० एकर पेक्षा जास्त पाणथळ तिवरे / कांदळवन कापून बेकायदा भराव केल्याबाबत.		
८	**स्टॅलिन डी.** दि.०५.०१.२०२१ Destruciton of Wetlands/CRZ violations/ Bird Trapping/ Encroachments in CRZ१ at Kharghar Sector १६	• या तक्रारीबाबत समितीने जिल्हाधिकारी रायगड यांना स्थळ पाहणी करुन आवश्यक कार्यवाहीसह पुढील बैठकीपूर्वी अहवाल सादर करण्याच्या सूचना दिल्या.	जिल्हाधिकारी रायगड
९	**श्री.बी.एन. कुमार** दि. २२.०१.२०२१ Dangerous burial of wetlands at Ghansoli, Navi Mumbai	• या तक्रारीबाबत समितीने जिल्हाधिकारी ठाणे यांना स्थळ पाहणी करुन आवश्यक कार्यवाहीसह पुढील बैठकीपूर्वी अहवाल सादर करण्याच्या सूचना दिल्या.	जिल्हाधिकारी ठाणे.
१०	**श्री. स्टॅलिन डी.** दि.१५.०३.२०२१ Dumping of debris on Sawarkhar wetland	• या तक्रारीबाबत समितीने जिल्हाधिकारी रायगड यांना स्थळ पाहणी करुन आवश्यक कार्यवाहीसह पुढील बैठकीपूर्वी अहवाल सादर करण्याच्या सूचना दिल्या.	जिल्हाधिकारी रायगड
११	**श्री. हरीश पांडे** दि. २४.०२.२०२१ Reclamation of Wetlands opposite Vithal Rakhumai temple, Dahisar East	• या तक्रारी संदर्भात जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर यांच्या दि. 06.09.2021 रोजीच्या अहवालानुसार सदर जागेची स्थळ पाहणी केली असता सदर जागेवर बांधकाम तसेच डेब्रिज टाकून भरणीचे काम सुरु नव्हेत. तसेच कांदळवनाची तोड झाल्याचे दिसून आलेले नाही. स्थळ पाहणी वेळी जागेवर सिमेंटचे पाईप, प्लास्टिक पाईप तसेच लोखंडी कंटेनर हे कांदळवनापासून ५० मीटरच्या आत असल्याचे दिसून आहे. प्रकरणी मंडळ अधिकारी बोरीवली यांनी गौणखनिज साठा कांदळवनापासून ५० मीटरच्या बाहेर असल्याचे कळविले आहे. तसेच अपर जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर यांचेकडील दि. 05.04.2021 रोजीच्या आदेशान्वये सदर ठिकाणी गौण खनिज साठा करणेबाबत श्री. नादीर चतुरभाई चारनीया, प्रोपा. फरेन बिल्डकॉन यांना परवानगी दिलेली आहे. • तसेच सदर तक्रारीच्या अनुषंगाने वनपरिक्षेत्र अधिकारी यांनी दि.27.07.2021 रोजीच्या अहवालान्वये सदरचे क्षेत्र अधिसूचीत राखीव कांदळवन क्षेत्राचा भाग नूसन सन 2005 साली सदर जागेवर कांदळवन असल्याचे दिसून येत नाही. • त्या अनुषंगाने समितीच्या निर्देशानुसार पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.	जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर
१२	**श्री. हरीश पांडे** दि. २४.०२.२०२१ Illegal bus parking in Wetlands at Saraswati Complex, Dahisar East	• समितीने सदरची तक्रार कांदळवनाशी संबंधीत असल्याने या समितीमधून ही तक्रार बंद करुन कांदळवन समितीमध्ये वर्ग करण्याचे निर्देश दिले.	जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर

१३	**श्री. सुनील अगरवाल** दि. 04.12.2020 Mangrove and wetlands destruction near Hiranandani Estate Thane. (कांदळवन समितीतून वर्ग केलेली तक्रार)	• सदर ठिकाणी कांदळवन नसून सदर चे क्षेत्र हे कांदळवनापासून ५० मी अंतराबाहेर आहे. त्या ठिकाणी अस्तित्वात असलेल्या तलावाजवळ बांधकाम करण्यात आले असून तेथे सुशोभिकरणाचे काम चालू आहे. • त्या अनुषंगाने समितीच्या निर्देशानुसार पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.	जिल्हाधिकारी ठाणे ठाणे महानगरपालिका
१४	**श्रीमती सलुजा सुतार**, अध्यक्ष अ प्रभाग समिती नवी मंबई महानगरपालिका दि.28.07.2021 नेरुळ सेक्टर २७, नवी मंबई येथील नैसर्गिक पाणथळ लोटस तलावाचे संवर्धन करणेबाबत.	• या तक्रारीबाबत समितीने सिडको यांना स्थळ पाहणी करुन आवश्यक कार्यवाहीसह पुढील बैठकीपूर्वी अहवाल सादर करण्याच्या सूचना दिल्या.	सिडको

(विलास पाटील)
अध्यक्ष,
कोकण पाणथळ तक्रार निवारण समिती
तथा विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग